

Årsmelding 2022 for Sara Oust venneforening

Sara Oust venneforening

Sara Oust venneforening ble stiftet i november 2019. Formålet er å utvikle interesse for og kunnskap om haugianerkvinnen Sara Oust. Vi ønsker å sette de verdiene og holdningene som hun og haugianerbevegelsen i Nord-Østerdal stod for inn i vår tid.

Styret

På årsmøtet den 22.11.2021 ble det valgt følgende styre:

Leder Ragnhild Aashaug	(ikke på valg)
Inger Karin Røe Ødegård	(gjenvalg 2 år)
Leif Vingelen (representant for Vingelen skole og barnehage)	(ikke på valg)
Rolf Norsen	(ikke på valg)
Ingrid Petronille Røe	(gjenvalg 2 år)
Første varamedlem: Gunn Strømsøyen Hvamstad	(gjenvalg 1 år)
Andre varamedlem: Torill Storhaug Urset	(gjenvalg 1 år)

Styrets sammensetning gjenspeiler ønske om at Sara Oust venneforening skal ha regionen som nedslagsfelt.

Aktiviteter i årsmøteperioden

Styret har avholdt fem styremøter hvor foreningens ulike aktiviteter har blitt drøftet og planlagt. I tillegg er det avholdt møte med Vingelen kirke- og skolemuseum om samarbeid i forbindelse med utstilling og digital informasjon.

Samarbeid med Vingelen kirke- og skolemuseum (Anno Musea i Nord-Østerdalen)

24.03.2022 ble det avholdt møte med styret i Vingelen kirke- og skolemuseum. Daværende avdelingsdirektør for Anno Musea i Nord-Østerdalen, Bersvend Salbu deltok på noe av møtet.

Formålet var å drøfte hvordan vi kan samarbeide om blant annet utstillingen om Sara Oust i Vingelen kirke- og skolemuseum og digital informasjon.

Anno museum er i gang med å videreutvikle den digitale satsingen. De kan bidra med museumsfaglig kompetanse og verktøy for digital synlighet, og deres ansatte vil drifte dette. Den digitale nettløsningen vil tilfredsstillende de sikkerhetskrav som stilles. Det er et stort utvalg

av bilder på DigitaltMuseum. Det er også lansert et virtuelt museum. Her skal det utvikles utstillinger hvor både lyd og bilde kan kombineres. Vingelen kirke- og skolemuseum er pilot for Anno Musea i Nord-Østerdalen, og blir dermed deres første virtuelle museum. Arbeidet med gjenstandene som skal registreres i Vingelen kirke- og skolemuseum er nå ferdigstilt, og kan benyttes i et virtuelt museum.

Venneforeningen har fått en egen nettside under Anno Musea i Nord-Østerdalen. <https://museainordosterdalen.no/sara-oust-venneforening>. Per Arne Hagen er kontaktperson. Han legger ut stoff som venneforeningen ønsker publisert.

Utstillingsarkitekt Elisabeth Løvold ved Anno museum har i samarbeid med Rolf Norsen, kommet med synspunkt på hvordan utstillingen om Sara Oust kan videreutvikles. Videre arbeid gjenopptas etter sesongavslutning ved Vingelen kirke- og skolemuseum. Venneforeningen setter stor pris på at styret i Vingelen kirke- og skolemuseum og Anno Musea i Nord-Østerdalen stiller seg så positiv til samarbeid. Venneforeningens arbeid får dermed større tyngde.

Arrangement 8. mars

Markering av kvinnedagen måtte dessverre utgå også i år. Dette på grunn av usikkerhet knyttet til pandemien, smitteverntiltak med mere.

Samarbeid med skolen

Venneforeningen ønsker at kunnskapen om Sara Oust kan styrkes gjennom skolens læringsaktiviteter. Derfor setter vi stor pris på at skolen på eget initiativ har utviklet et informasjonsopplegg om Sara og den lokale historien i samarbeid med lokale krefter. I inneværende år har det blitt arbeidet med tema som for eksempel pilegrimsvandring og gruvedrift. I tillegg ble det arbeidet med tablået på kirkebakken i forbindelse med 200-års jubileet. Det har også vært samarbeid med kommunens bibliotekar om utvikling av skolebiblioteket, jf. lese- og skrivekulturen i haugianerbevegelsen. Informasjon og kunnskap om Sara tas inn i det skolen gjør til vanlig. Hun er del av en helhet når det gjelder hva som skjedde på denne tiden.

Venneforeningens Facebook- og nettside

Sara Oust venneforening har etablert en egen Facebookside. Der er det lagt ut noe informasjon om venneforeningen, historisk bildemateriale, artikler og annen relevant informasjon. Planen var å ha et månedlig innlegg på Facebook, noe vi ikke har hatt kapasitet til å følge opp. Som tidligere nevnt har venneforeningen fått egen hjemmeside under Anno Musea i Nord-Østerdalen. Dette er en verdifull plattform som gir oss andre muligheter enn Facebook.

Kortfilm om Sara Oust

Hans Media AS er produsent for dokumentaren om Hans Nilsen Hauge. Etter planen skal filmen ha Norgespremiere i løpet av høsten 2022. Samme firma har også utarbeidet en kortfilm om Sara Oust. Venneforeningen vedtok å bidra med kr 10 000. Halvparten av beløpet utbetales når filmen er ferdig produsert. Da kan også venneforeningen fritt benytte filmen i

vårt arbeid. Filmingen er avsluttet, men det gjenstår klipping og redigering. Den skulle være ferdig sommeren 2022, men produsenten har valgt å prioritere produksjon av dokumentaren om Hans Nielsen Hauge. Det er i skrivende stund uklart når filmen kan ferdigstilles. Styret vil følge opp dette.

Markering - 200 år siden Sara Oust døde

Sara Oust døde den 25.10.1822. Venneforeningen vedtok derfor å arrangere en 200-årsmarkering i oktober 2022. Det ble nedsatt en komite med representanter fra venneforeningen, Vingelen menighetsråd samt Vingelen kirke- og skolemuseum. I tillegg deltok enhetsleder Leif Vingelen som representant for Vingelen skole og barnehage. Lørdag 15.10.2022 var det førpremiere på den nye filmen «Hans Nielsen Hauge - Mannen som vekket Norge» i Tynset kino og kulturhus. Det skjedde i samarbeid med sistnevnte. Søndag var det gudstjeneste i Vingelen kirke der biskop Solveig Fiske holdt preken. Det var urframføring av bestillingsverket som ble kalt «Frimodig min sjel». Det er basert på en salme skrevet av Sara. Brit Vingelsgaard Ryen fant salmen blant gamle papirer på gården. Organist og komponist Amund Røe ble spurt om å lage melodi. Resultatet ble et verk for orgel og mezzosopran. Sistnevnte utøver var Maria Moen Nohr. Etter gudstjenesten ble det historiske tablået «På kirkebakken 1802» framført utenfor kirka. Regi ved Rolf Norsen. Ingunn Løvold hadde rollen som Sara Oust, Kjell Gransletten som lensmann, Trond Gellein Løkken som prest samt barn fra Vingelen skole. Kulturrådet, Tolga-Os Sparebank og venneforeningen finansierte arbeidet.

Det ble arrangert innledning, panelsamtale og debatt i samfunnshuset. Tittelen var «Samfunnsarven etter Sara Oust - grobunn for nye pionerer? Fokusområdene var «Hvilke verdier, egenskaper og holdninger bør fremmes i dagens samfunn, og hva kan vi lære av Sara? Har vi rom for nye pionerer som engasjerer seg for utviklingen av lokalsamfunnet?». Biskop Solveig Fiske og Bersvend Often, regionrådgiver Interkommunalt politisk råd for Nord-Østerdal innledet. Leder av panelet var Guri Jortveit, redaktør i Arbeidets Rett. Paneldeltagere var Mari Mjøen Solem, daglig leder av «Findmy», Hege Merete Ydse Enget, leder av den frivillige organisasjonen «En hjelpende hånd Fjellregionen», Bjørn Tollan Jordet, ordfører i Tolga kommune samt Runa Finborud, ordfører i Os kommune.

Venneforeningen er veldig godt fornøyd med gjennomføringen og oppslutningen i forbindelse med 200-årsmarkeringen. Det ble solgt 95 kinobilletter. I Fjellheim var det mellom 80-90 til stede og i kirka 110.

Gave til venneforeningen

Tidligere pilegrimsprest Arne Bakken har gitt en storslått gave til venneforeningen. Det gjelder blant annet alle Hauges brev i fire bind. Han ønsker at bøkene skal inngå i et bibliotek som kan bygges opp i museet i forbindelse med Sara. Venneforeningen setter stor pris på gaven, og vil forespørre styret i Vingene kirke- og skolemuseum om samarbeid vedrørende videre håndtering.

Kartlegging av gjenstander

Venneforeningen arbeider med kartlegging av gjenstander etter Sara Oust (inklusive barn), ektefellen Ole Toresen Røe og Hans Nielsen Hauge. Per i dag er det ikke funnet gjenstander etter Ole Toresen Røe. Pensjonert konservator Vigdis Vingelsgaard har bistått Ingrid Petronille Røe i noe av kartleggingsarbeidet. Per i dag har venneforeningen registrert blant annet følgende gjenstander i forbindelse med Sara Oust, inklusive barn: Dall, kiste, gulvklokke, skrin, brudekrans, ridesadel, bok, sendebrev fra Hans Nielsen Hauge, pute- eller dynetrek og sølvskje. Per i dag har venneforeningen registrert blant annet følgende gjenstander i forbindelse med Hans Nielsen Hauge: Bøker, stol, byste og brev.

Haugianere i Nord-Østerdal

Ingrid Petronille Røe har påbegynt et arbeid som gjelder kartlegging av haugianere i Nord-Østerdal. Det foreligger navn på haugianere i flere kommuner. Det gjelder både Vingelen, Tolga, Tynset, Tyllidalen, Folldal, Alvdal, Hødalen, Øversjødalen, Os og Røros. Det er som forventet ikke funnet medlemsregistre eller møteprotokoller. Arbeidet vil måtte ta lang tid.

Forskningsprosjekt

Som tidligere nevnt er venneforeningens formål å «utvikle interesse for og kunnskap om haugianerkvinnen Sara Oust. Sette verdiene og holdningene som hun og haugianerbevegelsen i Nord-Østerdal stod for inn i vår tid». Vi vil derfor arbeide for å få etablert et forskningsprosjekt med den foreløpige arbeidstitelen: «*Hvordan påvirket Sara Oust og haugianerbevegelsen samfunnsutviklingen i Nord-Østerdal?*». Dette krever samarbeid med forskere, forskerinstitusjon og ikke minst økonomi. Lederen for Norsk lokalhistorisk institutt mener at det kan være nyttig med et bokprosjekt framfor forskningsprosjekt. Dette fordi det kan være enklere å skaffe midler. Det er tatt kontakt med flere forfattere/forskere som har gitt gode råd når det gjelder personer og hvor det kan søkes økonomisk støtte. Sistnevnte gjelder for eksempel Kulturrådet, Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, Fritt Ord, Sparebankstiftelsen, lokale banker, Kvinnemuseet i Kongsvinger, museer med særskilt interesse for gruverdrift, Fortidsminneforeningen, kommuner i regionen og fylkeskommunen.

Så langt har Linda Helen Haukland, som venneforeningen har hatt god kontakt med tidligere, sagt seg villig til å arbeide med prosjektet når hun er tilbake på Nord universitet. Hun har gitt uttrykk for at det hadde vært interessant med en tverrfaglig tilnærming. Hun mener at arbeidet bør gjennomføres som et bokprosjekt. Dette fordi et forskningsprosjekt gjerne er et arbeid med utspring i universitet eller høyskole. En fagfellevurdert bok vil være enklere å forklare og formidle behovet for samt forankre i venneforeningen

Medlemsverving og antall medlemmer

Venneforeningen har laget et informasjonsark. Det ble lagt ut på bibliotek i Nord-Østerdal og Hamar samt i Vingelen kirke- og skolemuseum. Informasjonsarket brukes også i forbindelse med verving av medlemmer.

Venneforeningen har nå 26 medlemmer. Dette er fem flere enn ved årsmøtet i 2021.

Takk

Venneforeningen vil takke styret i Vingelen kirke- og skolemuseum og Anno Musea i Nord-Østerdalen for godt og verdifullt samarbeid både før og etter etableringen av Sara Oust venneforening. Vi ser frem til videre samarbeid når det gjelder utvikling av utstillingen om Sara og andre relevante aktiviteter.

Vi retter også en stor takk til Vingelen skole og barnehage for gratis lån av møtelokale.

09.09.2022

styret i Sara Oust venneforening